

Lama Yeshe

ERI IHMISET TARVITSEVAT ERI MENETELMIÄ

Kaikille Buddhan opetuksille on luonteenomaista psykologia ja tietoviisaus. Buddhan opetukset eivät ole vain teoreettisia vaan käytännöllisiä ja kokemukseen perustuvia.

Yleensä teoriat ja aatteet ovat riittämättömiä, jos niistä puuttuu ymmärtämisen avain. Meidän on tiedettävä, kuinka niitä sovelletaan käytännössä. Tästä johtuen tiibetiläinen perinne on aina korostanut opettajan oppilaalle välittämien kokemuksellisten perimyslinjojen tärkeyttä eikä pelkkiä teorioita. Tällä tavalla Buddhan elävät opetukset ovat välittyneet meille tähän päivään.

Tiibetinbuddhalaisuudessa on neljä eri koulukuntaa, mutta niillä on yhtäläisyyksiä enemmän kuin eroavuuksia. Ne kaikki sisältävät täydelliset keinot saavuttaa valaistuminen alusta loppuun ja kaikissa harjoitetaan tantrajoogaa, vajrayanaa. Samalla kun niillä kaikilla on samat menetelmät, korostavat toiset tiettyjä mietiskelytekniikkoja toisia enemmän. Tämä on pääero. Ne kaikki ovat kuitenkin samalla tavoin mahayanaa ja kaikissa harjoitetaan sekä paramitayanaa ja vajrayanaa.

Hinayana eli buddhalaisuuden eteläinen koulukunta ei sisällä paramitayanana eikä vajrayanan harjoituksia, mutta se ei ole silti mitenkään ristiriidassa pohjoisten koulukuntien, mahayanan kanssa. Buddha sanoi joskus ”kyllä” ja joskus ”ei”.

Voimme ymmärtää, mitä Buddha tarkoitti, kun tarkastelemme sitä, kuinka taitava lääkäri hoitaa potilasta. Jonkun ihmisen ollessa sairas voi hoito vaihdella sairauden aikana. Esimerkiksi lääkäri voi ensiksi kehottaa paastoamaan, mutta myöhemmin toipumisen edistyessä hän saattaa kehottaa syömään lihaa ja raskasta ruokaa. Silloin ei suututa lääkärille ristiriitaisten ohjeiden antamisesta: ”Ensin sanoit ei ja nyt sanot kyllä! Etkö tiedä, mitä olet tekemässä?” Silloin ajatellaan pikemminkin sitä, kuinka ystävällinen ja viisas hän on.

Tämä sama koskee myös Buddhan opetuksia. Eri ihmiset tarvitsevat eri menetelmiä. Esimerkiksi minä olen munkki. Otin lupaukset omaan päätökseeni perustuen. Jos vinayan sääntöjä tulkitaan tiukasti, en saisi katsoa naisten kasvoja. Saan katsoa miehiä, mutta en naisia.

Mahayanan näkemys määrittelee tätä. Munkeille naisten pelkkä katsominen ei ole ongelma, vaan heidän katsominen kiintyneellä, takertuvalla mielellä, joka on täynnä halua. Tunneperäistä halua on se, mikä häiritsee. Ei voida sanoa, että katsominen automaattisesti tarkoittaa sairaana olemista. Se riippuu mielestä.

Samalla tavalla Buddha ei koskaan sanonut, että munkit eivät saisi koskettaa naisia. Hän ei koskaan kieltänyt mitään tekoja selittämättä, että miksi ja missä olosuhteissa ne ovat kiellettyjä. Buddhan vinayan psykologia on uskomatonta. Hän selittää tarkan yksityiskohtaisesti, millainen mielentila ja asenne tulisi olla sitä tai tätä tehtäessä. Hän ei koskaan sanonut, että et saa tehdä tätä, koska minä sanon niin. Kaikkien hänen opetustensa taustalla on syvä psykologia.

Munkit eivät saa siis koskettaa naisia halulla eivätkä nunnat saa koskettaa miehiä halulla. Niin toimimalla menetetään tietoinen tietoisuus. Tässä piilee vaara. Jos sinulla on kyky estää sormeasi palamasta, voit työntää sen tuleen. Mutta jos sinulla ei ole tätä kykyä ja sormesi palaa, miksi työntäisit sen tuleen? Tätä Buddha tarkoittaa. Se, palaako jokin tuleen työnnettäessä, riippuu siitä, millaista materiaalia se on. Ei ole itsestään selvää, että kaikki tuleen työnnetty palaa.

Voitte siis huomata, että buddhalaisuuden hinayana- ja mahayana-koulukuntien välillä ei ole ristiriitaa. Mitä tulee neljään tiibetinbuddhalaiseen koulukuntaan, ei ole olemassa

sellaista asiaa kuin ”tämä ottaa tällaisen ohjesäännön ja tuo erilaisen”. Kaikki neljä koulukuntaa ottavat samat ohjesäännöt.

Jokaisen buddhalaisuuden opiskelemista haluavan ei ole välttämätöntä ottaa munkin tai nunnan vihkimystä. Mahayana tarjoaa ihmisille monia erilaisia tapoja harjoittaa Dharmaa. Etenkään mahayanassa ei korosteta harjoituksen ulkoisia merkkejä. Ne eivät ole tärkeitä vaan tärkeää on mielen asenne. Toisaalta hinayana eli theravada korostaa fyysistä toimintaa, sitä kuinka toimia. Jotkut heidän säännöistään ovat hyvin ankaria ja ehdottomasti tarpeen, mutta mikään niistä ei ole ristiriitainen.

Ote Lama Thubten Yeshen pitämästä seminaarista Christchurchissa, Uudessa-Seelannissa kesäkuun 14. päivänä 1975.

(Mandala, July-September 2012)

Julkaistu suomenkielisessä buddhalaisessa Bodhi Melong -lehdessä nro 18

